

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečno prejemna uprava in ekspedicija v "Katoliški Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 3, L. 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6 uri popoldne.

Štev. 289.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. decembra 1892.

Letnik XX.

V boj!

Sveti oče so izdali dne 8. decembra okrožnico italijanskim škofom, v kateri jih z vso gorečnostjo opominjajo, naj se vsi po svojih močeh ustavijo prostemu zidarstvu. Hkrati so v tem smislu spisali pismo italijanskemu ljudstvu. Tista gotovost in jasnost, tista moška odločnost, ki označuje vse spise Leona XIII., se kaže v zadnji okrožnici posebno živo. Zato tudi tarna „N. Fr. Presse“ in ž njo in za njo ves Izrael in vse liberalstvo, da je „papež star“ in da spominja ta okrožnica časov Pija IX. Okrožnica pozivlja v boj proti brezverstvu, v boj za zveličanje.

Velja sicer najpreje laškemu škofu, vendar velikega pomena je tudi za nas. Odločnosti, duševne moči, značajnosti je treba tudi nam za naš — boj. Okrožnica slove po večjem tako-le:

„Sovražna sila, katero napeljuje in naganja hudič, naj se bojuje proti krščanstvu, si je vedno dobila pomočnikov, ki so si prizadevali, popolnoma z namenom izriniti razodete resnice in raztrgati krščanstvo s pogubnimi prepri, in znano je, koliko so cerkvi škodovali te vedno na boj pripravljene čete. — Duh vseh prošlih, katoličanstvu sovražnih ločin je pa zopet oživel v tako zvanem prostem zidarstvu, katero na vso moč pobija s svojo veliko močjo in s svojimi obilnimi sredstvi vse, kar je svetega.“

Potem omenjajo sv. oče, da so že opominjali v tem obziru krščanske narode in jasno dokazali, kako hočejo prosti zidarji uničiti sv. cerkev. Potem pa nadaljujejo: „Vendar pa moramo priznati resnico, da je jako mnogo Lahov brez skrbi; morda ne spoznavajo nevarnosti in ne mislijo, kako daleč sega. V nevarnosti je pa podedovana vera, zveličanje po Kristusu, in vsled tega tudi blagri krščanske omike. Saj se prostozidarstvo nikogar ne boji, nobenemu ne umakne in je vsak dan bolj predrzno; cela mesta je okužilo, v vseh drž. napravah se skuša vtrditi in sicer zato, da bi iztrgalo laškemu ljudstvu

katoliško vero, ki je temelj in izvor najvišjih blagrov. Ko pobijajo božje vero, rabijo za to brezštevilne zvižaje; zato taje cerkvi pravno svobodo, zato jo v zakonih uničujejo. V besedi in dejanju trdijo, da cerkev ni popolna družba; govorijo, da je država prva in da je posvetna oblast višja, nego duhovna. Ta pogubni nauk, ki ga je apostolska stolica že velikrat zavrgla, ima mnogo zlih posledic; mej njimi tudi to, da državniki prestopajo svojo oblast in brez sramu sebi prisvajajo, kar so odvzeli cerkvi. — Kaj to pomenja, vidite pri cerkvenih beneficijah, katerih doneske kar samovoljno dajo ali jemljejo. Zvito je tudi to, da skušajo vloviti nižje duhovništvo z obljubami. Kaj želijo s tem doseči, se tem lažje izprevidi, ker začetniki tega namena ne skrbijo posebno, da bi zakrili svoje namere. Pridobiti hočejo za-se služabnike, svetišče za-se in ko se tako pridobijo za nove razmere, hočejo jim vzeti pokorščino do svoje pravne oblasti. Seveda se dozdeva, kakor bi ne poznali značajne sile domačega duhovstva v tem obziru; dasi so jih namreč na toliko načinov skušali, so vendar trdno dokazali svojo nepodkupnost in zvestobo; zato smemo popolno zaupati, da bodo v vseh časih z božjo pomočjo tako vestno, kot doslej vstrajali.“

Potem opisujejo sv. oče posamezne vrste prostih zidarjev in prosijo škofo, naj z vsemi močmi skušajo rešiti te nesrečnike. V prvo vrsto štejejo tiste, ki samo iz dobičkarije pristopajo k prostemu zidarstvu. Potem pa pravijo: „Paziti moramo potem, da tudi tiste ozdravimo, ki greše v tem oziru s strahopetnostjo; teh ne zapeljuje hudočija, marveč le slabost volje in pa to, ker nimajo dobrega sveta. Velike važnosti je v tem oziru izrek našega prednika Feliksa III.: „Zmoti se, kateri se nikdo ne ustavi, se priznava, in resnica, katere nikdo ne brani, se zatré. Tisti, ki se ne ustavi očiti hudobiji, ni brez suma, da je v skrivnem sporazumljenju z nasprotniki. Upalo srčnost takih ljudi moramo zopet dvigniti;

misli njihove moramo poživiti z vzgledi prednikov in poudarjati, da je dušna moč čuvajka dolžnosti in dostojanstva; na ta način jim bo mrzelo vsako nemoško delovanje in — sram jih bo! Vse naše življenje je namreč boj, koder se posebno za zveličanje bojujemo, in nič ni tako sramotnega za kristijana, kakor to, če ga zbabelost omaje v dolžnostih.“

Vključimo v granit vzlasti te zadnje besede našega vrhovnega poglavarja in ravnamo po njih tudi — pri nas! Sv. oče toži o Lahih, da imajo tam skoro več gorečnosti sovražniki vere, nego njeni branitelji. „In vendar ni nobene stvari vmes mej tistimi, ki hrepenijo po zveličanju, in mej trudapolnim bojem. Zato se mora pri brezbriznih in mlačnih vzbujati moč, krepiti pri sposobnih za boj; zato se mora vničiti vsako seme nesloge in pod vodstvom škofov pojte vsi složno — v boj!“

Ta glas velja tudi nam!

Iz državnega zbora.

O državnih podporah.

(Govoril poslanec Pfeifer.)

Ko sem pregledal vladno predlogo, s katero se predlagajo podpore iz državnih sredstev za dežele po elementarnih neugodah poškodovane; Galicijo, Moravsko in Dolenjo Avstrijo, me je to jako užalilo, da Kranjska pri tem ničesa ne dobi. To izključenje dežele kranjske pa žal ni osamljeno. Visoka zbornica naj le pomisli, da so v letih 1888 in 1889 osepnice hudo razsajale po Kranjskem, in so v samo jednom političnem okraju pobrle skoro tisoč ljudi. Brez vpliva so tedaj bili glasovi, da bi se za Kranjsko dovolila podobna podpora, kakor se je bila Primorski in Dalmaciji za zatiranje boleznih pelagie in škrljavske bolezni. Birokratizem se je omejil na to, da so prepovedali sejme in kontumacie proglasili za cela sela, tako da se kupec ni upal v okužena sela

LISTEK.

Koncert „Glasbene Matice“.

Prvi veliki koncert domačega našega zavoda se je vršil dne 15. t. m. v novem gledališču in dne 17. se je ponavljal v redutni dvorani. Razložek med obema je bil ta, da orkester in zbori v gledališču niso mogli prodreti radi slabe akustike. Ne rečem, da gledališče ni akustično, ali orkester na o d r u ni mogel priti do veljave, dočim se na svojem prostoru pred odrom izvrstno glasi. Koncerti se najbolj obnese v prostih dvoranah brez kulis, brez draperij, to se je pokazalo v soboto. Gledališče je bilo polno, ne tako redutna dvorana. Jaz ne vem, kako je to; meni se tako godi, da mi glasbeni proizvodi še le prav dopadejo, ko jih čujem v četrti, peti; neki lahkoživec je rekel: Beim zehnten Glas kommt erst der Durst. Ljubljancem je zadošči, da koncert obiščejo enkrat. Zato se mi pa, da bomo tembolj zmožni eno točko radostnim srcem večkrat poslušati, čim obširneje bo naša glasbena izobrazba. Potrpimo torej!

Prva točka je bila Smetanova uvertura k „Prodani nevesti“, sviral vojaški orkester, broječ krog

štirideset mož. Uvertura je divna; gosli pričeno z brilantno temo, njim se polagoma pridruže druga godala, učinek je kakor fuge. Narodni motivi so vpleteni skozi in skozi in ljubko se oglašajo oboji z znano češko pesmijo. Vojaška godba je pri vseh točkah častno rešila svojo nalogo.

Försterjev „Samo“ je znan moški zbor s četverosplovom; celo pesem preveva pristni slovanski duh. Pričetek je popolnoma izviren in dá zboru največ veljave, pozneje sledi lahnejši pesni stil. Težko je z moškimi zbori prodreti pri koncertu, a taki zbori že pridejo do veljave, zlasti tu, ko se vsak član zaveda svoje naloge in je na razpolago tako izvrsten pevski material. Nič bi ne bilo škodilo, da je pevski zbor brojil še enkrat toliko pevcev. Prav hvaležen sem bil za to resnobno, izvrstno izpeljano skladbo.

Ah, sedaj pa pridejo zopet Dvořakovi dueti, ki so nam še od lanskega koncerta v tako prijaznem spominu. Ne morem si pomagati, poleg romane je bila meni ta točka najljubša. Pa zakaj? Ker je skladba tako originalna in pri vsi umetnosti tako priprosta. Soprani in alti, kakor bi se ljubko pogovarjali! Altu je na videz odmerjeno prav ponižno stališče, vendar je enokopraven sopranu. Kako prijazno se ga ovija; kakor zimzelen krog steblička;

kako sopranu pritrjuje! Nobenega aparata, edini glasovir spremlja glasove; vendar je učinek veliki, ker so motivi izvirni, besedam prikladni; privreli iz srca in najdejo pot v srca.

Nedvedov mešani zbor „Nazaj v planinski raj“ je znana skladba, ki je v gledališču tako razunela občinstvo, da se je morala ponavljati. Ne morem zamolčati krasnih basov, ki so se ravno pri tej skladbi tako izvrstno prilagali. To so basi, ki kaj izdajo, polni, okrogli, nikdar pa surovi. Jaz menim, da ne delam nikomur krivice, če trdim, da je bas relativno najsvetlejša stran mešanega zbora Matičnega.

Sedaj nastopi gosp. M. Fedyczkovski in poje Marschnerjevo arijo iz opere „Hans Heiling“. Ta gospod razpolaga z izvrstnim baritonom, polnim jeklenim glasom velicega obsega. Zdi se nam, da je v tej ariji prav doma, ker to je pel prav dobro, z gorkim čutom. Dvorana je bila polna kolosalnega glasu. V triumfatorju se ni mogel tako ogreti, bila mu je pa tudi precejšnja naloga v celem koncertu.

Fibichova „Pomladna romanca“ je bila biser koncerta. Ideja je ta: Stari čarovnik, leden mož, sklence iti na zemljo, o kateri je že davno čul! Nadeja se, da vidi svetlo solnce, da trga mile ročice,

ih prebivalstvo zatorej ni moglo pridobiti denarja in drugega, kar potrebuje. Prebivalstvo je v tem strašnem položaju zapuščeno od vsega sveta moralo zamenjavati prirodne pridelke, da si je omogočilo svoj obstanek. Dajalo se je vino po litrih za živila in delo.

To je pa spravilo prebivalstvo v kaj neprijetno dotiko s pristojbinskimi uradi, kateri so kaznovali z velikimi globami prebivalstvo in tako je marsikdo prišel ob svoj poslednji imetek. Prebivalstvo se je pustilo osodi, katere ni zakrivilo.

Ravno tako se je pozabilo na one okraje moje domovine, katere je lani poškodoval zimski mraz, povodenj ali huda toča, ker vladna predloga številka 385, ki se je predložila zbornici v februarju, pač dovoljuje podpore poškodovancem na Češkem, Moravskem, v Sleziiji, Galiciji, Dalmaciji, na Tirolskem in Štajerskem, na Kranjsko pa pozablja (Tako je! na desnici). Ravno tako se ne ozira na Kranjsko današnja predloga št. 560, če tudi je — ne gledé na peronosporo in trtno uš — toča močno poškodovala žito, ki je neobhodno potrebno za vsakdanji kruh, in pa trto, ki daje vino, od katerega imajo kmetje najpoglavitejši dohodek, da se plačajo davki in gospodarske potrebe.

Obrodilo ni sadje, od katerega kmet vendar dobi kaj denarja, črvi so poškodovali krompir, ki je najvažnejši živež za prebivalstvo. V več krajih nemajo kmetje niti semena za setev, niti živil. Dolenjskim okrajem, poškodovanim po neizgodi, se pa pridružijo še Cirknica, Planina in Lož na Notranjskem. Lani so mnogi kraji bili dolgo preplavljeni in so torej veliko manj ali pa nič pridelali, kakor je že pojasnil častiti zastopnik za Notranjsko v seji dne 14. maja.

Da je vled teh dogodkov velik del prebivalstva na Dolenjskem v veliki potrebi in je potreben podpore, je jasno. Da se malo bēda pomanjša, je Njega velečastvo blagovolilo podeljevati podpore, deželni odbor je pa iz deželnih sredstev podpiral stradalajoče.

Kakor so tudi ta velikosrčna darila prav prišla, vendar neso mogla od pomoči bēdi v okrajih črnomeljškem, novomeškem in krškem, in pa v Planini, Cirknici in Ložu. Zaradi tega pričakuje hudo prizadeto prebivalstvo, da se bode na-nje tudi oziralo pri državnih podporah in se ne bode prezrlo. (Dobro! Dobro!)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Notranje dežele.

Nova večina. Po časopisih se mnogo ugiba in piše o tem, kako bi se sestavila nova večina. Glavno židovsko glasilo je zopet objavilo pogoje, pod katerimi je levica pripravljena podpirati vlado. Nič manj in nič več ne zahteva, da grof Tassfe odrine od sebe Hohenwartov klub in da zagotovi, da ne bode pustil, da bi se kako razširilo avtonomijo dežel, uvelo versko šolo in pa na Koroškem in Štajerskem kaj storilo za Slovence. Grof Tassfe bi po mnenju levičarskega glasila moral gledati, da Nemcem obvaruje vse predprave v slovenskih deželah. — Drugi listi hote vedeti, da se Tassfe in češki veleposestniki pogajajo o sestavi nove večine,

da objame lahkonože Vile. A žalost! Kakšne spremembe! Kadar dahne, ohladi se solnčni žar, evetje usahne, povsod sneg in led, megla in smrt, Vile nobene. Čarovnik se razjoka in sam si vzame glavo. A topli dihi zopet se igrajo v zraku, marjetice polno je v dolu. Prétóžni zimi konec je: Pozdravljen majnik mili! — V prvem delu mešani zbor, spremljan od orkestra, pripoveduje historijo od čarovnikovih imenovanj. Glasbena dramatika nastopi še le v drugem delu, ko se opisuje žalost, prevara. A nad vse je pomladansko probujenje, naj že poslušam godbo ali petje. Zdaj se oglasi eno pihalo, zdaj zopet drugo, kakor da se posamezne cvetice vzbujajo in radovedno dvigajo svoje glave, češ, je li res napolnila ljuba spomlad? Vedno več glasov, polnih radosti, polnih pomladanskega veselja. Vsi pa se združijo v prekrasen emfatični klic: Pozdravljen, majnik mili!

Weissov „Triumfator“ je bil za moški zbor težavna naloga, dvesto pevcev bi ne bilo odveč za tako skladbo. Vkljub temu sem bil zadovoljnejši, nego sem pričakoval. Dasi spev traja petintrideset minut, vendar pevci niso kazali utrujenosti in slednji „io triumphet!“ je še prav krepko odmeval po dvorani. Sploh so zbori te skladbe jako hvaležni, godba

Poslednji zahtevajo, da se kmalu razpusti državni zbor. Pri novih volitvah bi na Češkem Staročehi Mladočehom odvzeli večino mandatov, ker prebivalstvo obsoja bratenje Mladočehov s levičarji pri glasovanju o dispozičijskem zakladu. V tem slučaju bi se s pomočjo Staročehov dala sestaviti nova konservativna večina.

Katoliška avtonomija na Ogerskem. Že dolgo na Ogerskem mnogi katoliki želé avtonomijo za katoliško cerkev po vzgledu, kakor jo imajo druge cerkve. Skofje so dosedaj imeli pomisleke proti taki avtonomiji, ker v katoliški cerkvi ne morejo lajki imeti take vloge, kakor v drugih cerkvah. Pri škofjskih konferencah v Budimpešti se je pa našel način katoliške avtonomije, s katerim bi bili tudi škofje zadovoljni. V dotičnem odboru bode polovica duhovnikov, polovica pa lajkov, poslednje bode kralj imenoval na predlog kneza primasa. V katoliško avtonomijo se bodo pritegnile ljudske in srednje šole, kakor tudi druge cerkve same nadzorujejo svoje šole. Baš iz tega vzroka pa že sedaj liberalni listi začenjajo pisati proti taki katoliški avtonomiji. Če protestanti skoro samostojno gospodarijo v svojih šolah, je dobro, le katoliki bi tega ne smeli.

Vnanje države.

Sprememba ustave v Bolgariji. Mej drugim načrt spremembe ustave določa, da se župani za večja mesta ne bodo več volili, temveč jih bode imenovala vlada. S tem se bode vladi nekoliko razširila oblast. Tako razširjenje oblasti zdí se Stambolovu potrebno pri nenormalnih odnosajih, ki vladajo v Bolgariji. Sboranje je skoro jednoglasno sklenilo spremembo ustave. Stvar se je pa že izročila odseku, ker je eden poslanec želel, da se v ustavo sprejme določba, da duhovniki nemajo volilne pravice. Po volilnem redu že sedaj v Bolgariji duhovniki ne volijo, ali nekateri pa še želé, da se to še v ustavi določi. S tako spremembo ustave se mi pač ne moremo strinjati, ker ne gré tako važnega stanu, kakor je duhovski, odrivati od političnega življenja. To tudi iz čisto političnih vzrokov ni pametno, ker iz tega bode v Rusiji sklepali, da se v Bolgariji zatira pravoslavna cerkev. Po nepotrebnem pač Rusov ni treba dražiti.

Panamska aféra. Vlada misli sedaj zahtevati od zbornice, da jej dá dovoljenje, da se začne kazenska preiskava proti nekaterim parlamentarem. S tem se bode naredil konec parlamentarni panamski enketi. Če sodišče začne v tej stvari postopati proti poslancem, ne more hkratu panamska komisija preiskovati stvari. Pri hišnih preiskavah se je našlo mnogo važnih papirjev. Seveda najvažnejša dokazila so pa izginila, ker se je vlada tako obotavljala. Tako je sedaj skoro dvomljivo, da bi roka pravice mogla prijeti vse krivee. Najbrž odidejo brez kazni baš oni sleparji, ki so največ pripomogli, da je propalo panamsko podjetje. Tudi francoski liberalni zakoni ne zadoščajo, da bi se vsem moglo do živega, zlasti tistim ne, ki so denar družbi posojevali za v nebo kričeče obresti.

Italija. Vlada je predložila zbornici načrt zakona, po katerem se bode hudo kaznoval župnik, ki bi koga poročil, predno se je sklenil civilni zakon.

Srbija. Sedaj je še vedno huda borba mej radikaleci in liberalci. Kakor znano, je vlada imenovala začasnega župana in razpisala nove občinske volitve v Belemgradu, ko so se pri glasovanju volileci izrekli proti radikalnemu mestnemu zboru. Radikalni državni svet je pa zavrgel to glasovanje, ker ga neso vodili zaupniki občine, kakor določuje zakon, temveč zaupniki volilcev. Ker je državni svet najvišja instanca za občinske in administrativne zadeve, bila bi vlada morala zopet upravo belgradskega mesta izročiti radikalcem. To se pa ni zgodilo.

bliščeča. Med solisti je svojo nalogo najbolje razumel gosp. Razinger. Pél je res občutno, umetno. Prednašal je sevēda najpomembnejši moment, ko suženj pride naznanit smrt dvojih otrok, ki je osupnila vse navzoče, a prizor je treba dobro tolmaiti. Če se posreči, je vtis velikanski, in reči moramo, da je bil g. Razinger srečen.

Gospdč. Suva je péla tri Nedvédove samospeve. Glas ima nepokvarjen, šolo precej dobro, samo nastop je preboječ. Zatorej pogum! Kadar človek javno nastopi, misli naj si, da samo on kaj zná, drugi nič.

„Glasbena Matica“ si je pridobila s svojimi koncerti velik ugled pri mnogo naobraženem občinstvu. Če se filharmonično društvo po pravici sme ponašati s svojim orkestrom, s kamorno muziko, tedaj pa sme „Glasbena Matica“ s ponosom gledati na svoje pevske zборе. Najbolj ponosna pa sme biti na svojega dirigenta, ki orkester vodi s enako eleganco in natančnostjo. Lahko si mislimo; s kako škropulozno vestnostjo je g. Hubad vodil pevstvo, ker večji poslušalci so bili vsi enih mislij, da so se spevi glasili in gibali, kakor po gladkem tiru. Dirigent in zbor sta bila eden. Slava g. Hubadu! P. H.

Začasni župan še vedno dalje uraduje in 21. t. m. bodo pa baje že nove občinske volitve. Vlada se za gotovo nadeja, da zmaga pri volitvah za skupščino, kajti sicer bi se ji bilo bati, da jo tožijo radikaleci zaradi rušenja ustave.

Anglija. Radikaleci se pripravljajo, da bi delali ovire Gladstonu. Po svojih listih pišejo, da se poprej morajo rešiti druge reforme, potem še le irsko vprašanje pride na vrsto. Po mnenju teh listov se mora narod še enkrat poprej izreči o irskem vprašanju, predno se stvar sme končno rešiti. Če bodo radikaleci tudi v zbornici zavzemali tako stališče, bode vlada imela silne težave in irsko vprašanje se utegne zavleči.

Izvirni dopisi.

Iz okraja Ilir. Bistriškega, 15. decembra. Nadejam se, g. vrednik, da Vam ustrežem, ako Vam iz našega kraja kaj poročam, posebno, ker nismo v Vašem cenjenem listu že zdavno brali dopisa od naših strani. Ker kmetovalci radi zvedó, kakšna je bila v tem ali onem kraju letina, naj začnem tudi jaz pri letini. Žal, da je ne morem hvaliti; bila je letos v našem okraju letina jako slaba. Na Pivki, kjer ni črv toliko škode povzročil, so še nekaj pridelali; prav malo pa, skoraj nič, so pridelali prebivalci premske župnije, harijske duhovnije in trnovske fare, kjer je požrešni črv, katerega je bilo kakor listja in trave, krompir in fižol popolnoma, druge pridelke pa večinoma uničil. Ni torej čuda, da ljudje v prizadetih vaseh že zdaj pomanjkanje trpijo ter si morajo že zdaj v prodajalnicah turšico in drugi živež kupovati. Britka skrb navdaja ubozega kmeta, kako bo do prihodnjega leta ohranil sebe in družino; s čim bo njive obsejal in nasadil, ko nima semena; kje bo vzel denar, da si semenskega krompirja spomladi nakupi. Take vasi, katerim je črv pridelke huje pokončal, kakor da bi jim toča vse potolkla, so zares usmiljenja in pomoči potrebne, in naj se bi na-nje visoki deželni zbor in slavna oblastva ozirale.

Naj bi se vasem, katere so največjo škodo trpele, pripomoglo, da si bodo siromaki zamogli spomladi polje obdelati, in ako se to ne zgodi, se bodo v še večjo siromaščino pogreznili. Ni čuda, da je v takih razmerah tudi letos mnogo čvrstih mož in mladeničev odrinilo na tuje, iskat si v daljnih gozdih z drvarstvom zaslužka. Žal, da so se morali nekateri že povrniti, ker niso našli primerne dela; nekateri pa tudi zaradi bolezni, ki jih je jela napadati. Posebno tisti, kateri so bili namenjeni v Oršova, kjer se Donavi struga vravnava, so se kmalu morali vrniti, in sicer od skrajne meje ogerskega kraljestva, ker niso smeli v Srbijo in Rumunijo zaradi kolere, katere je na Ogerskem ljudi morila. Utrujeni in žalostni so se vrnili iz daljnega potovanja, in še najhuje jim je bilo, da so zavrgli mnogo denarja, katerega bi sedaj doma krvavo potrebovali. Ako bi ljudje, predno se odpravijo na kako dolgo pot, kakega razumnega človeka kaj poprašali in pametne ljudi slušali, bi se obvarovali mnogega trpljenja in truda in velikih stroškov.

Zdaj se naši ljudje nadejajo, da bo spomladi dokaj zaslužka, ko bodo začeli Tržačani vodovod kopati ter Beke in Bistrico v Trst napeljevati. Tržačanom se je pri vseh oblastih privolilo, da smejo delo pričeti, in Tržačani zdaj resnobno mislijo lotiti se dela, zaradi katerega je bilo že brez števila obravnav in katero je, predno se je začelo, že velike svote denarja požrlo.

Kakor smo slišali, je bila nedavno zopet neka tržaška komisija v Bistrici. Rekli so Tržačani, da se brž po novem letu vrnejo ter da se takrat začnejo vnovič s posestniki malinov in žag pogajati zaradi prodaje vode. Pošteno bi bilo, da bi tudi sosseka za vodo kaj odškodnine prejela. Ta zadeva se bo po naši misli še jako dolgo vlekla, predno bode vse obravnave dovršene. Tudi naši delavci naj se praveč zaslužka ne veselijo. Tržaški Lahov nima sren za slovensko ljudstvo! Pri vseh delih bodo gotovo najraje naklanjali zaslužek svojim bratom iz bližnje Italije. Naše težake bodo le tam povabili, kjer ne bo zadostno število Lahov. Tako je v Trstu; bojimo se, da bo taka tudi pri nas. —m.

Slovstvo.

„DOM IN SVET“. (Konec.) Le ob kratkem omenimo, da tudi v povestih nahajaj isto navdušenje za pravo, krščansko krepost. V prelepi povesti „Zle moči“, spisal Krasjanin, vidiš živo, kako moč ima do človeka poštenost, sramotljivost; v „Vaški pravdi“, ki je pisana res izborna, bica se nespa-

metno pravljanje za malenkosti, in kam človek pride, ako ne išče — nesrečen — tolažbe v križu! „Ljudska osveta“ ima to lepo jedro, kako vzvišeno je, ako otroci dajo radi življenje za svoje stariše, brat za sestro, ženin za nevesto! In ta groza, izgubiti nedolžnost, ali ni pristno-krščanski čut? Kaj pravo idejo izraža tudi povest: „Zmota in povrat“, od Iv. Š.-a. kažoč, kako tuji bledé po naši lepi zemlji, da bi se v njej šopirili. Ne, ne dajmo je niti za ped. Mnogi izvrstno delujejo v ta namen; pazimo vsi! In tako moramo biti dosledni v ljubezni do vere in jezika svojega in ne se dati omamiti od nobene zapeljivosti sveta; opisuje kaj živahno povest: „Očetova tajnost“.

In tako imajo primerne, lepe ideje tudi drugi spisi, povesti, življenjepisi, opisi itd.

„Dom in Svet“ te vodi po slovanskem svetu, in ti opisuje življenje slavnih mož, kakor n. pr. Tolstega, Prezidoviča, Pakosta, ali pa ti razklada žalostno resnico, kako često pozabimo na svoje vrle može, ki so bili navdarjeni, blagi, vneti rodoljubi, kakor n. pr. Pustavrh.

Prinaša ti „Dom in Svet“ vsakovrstne znanstvene razprave: če si jezikoslovec, pogrešal ne boš svoje priljubljene tvarine; če te zanima starinoslovje, poskrbel je „Dom in Svet“ tudi za te. In ako bi rad zvedel, kaj dela domače slovstvo, in drugih Slovanov, skrbno prebiraj zadnje strani vsakega zveska, pa boš zvedel o novini na slovstvenem polju.

In koliko veselje ti bodo napravile še le slike. Ko bi vedel, s kolikimi žrtvami se pridobi čisto ena sama, potem bi jih bil še toliko bolj vesel! Glej, tako te izobrazuje „Dom in Svet“ vsestranski, v poeziji, slikarstvu, stavbarstvu, kiparstvu, znanstvu i. t. d.

In še to! Ako prebiraš „Dom in Svet“, potem moraš čedalje bolj čislati tudi vrednika njegovega, dr. Franciška Lampeja. Kdo te sná bolj navduševati za sv. vero in mili jezik slovenski, kakor on? Večkrat razklada uprav na platnicah najlepše ideje svoje. Tako n. pr. je takoj na platnicah prvega zveska sprožil misel, da bi izdajal, ako možno, „Misijonski list“. „Dandanes se zdi.“ — piše tam, — „kakor da se pečemo le s svojimi domačimi težavami in križi, zdi se, da se je zožilo naše obzorje. Ko bi nas prešinjala navdušenost za vzvišene vzore, za verski in kulturni napredek, okrepila bi se tudi naša narodna zavest.“

Da bi čitateljem svojim povedal mnogo zanimivega, poučnega, potoval je v — jutrove kraje. Kako zanimivi so ti popisi! Vse jih rado prebira. In kjer le more, pomeša kak primeren nauk. N. pr. o Kleopatri in Antoniju piše, da „njiju žalostna zgodovina priča, kako nesrečnega storé človeka strasti ali prirodni nagoni, če jih ne kroti in vrnava pamet itd.“ Vedno in vedno vzpodbuja pisatelja, naj pišejo lepo, lahko umevne slovenščino, da bode naše slovstvo dospelo do poslednje kočé; prosi slik lepih krajev domovine naše itd. Res, kdo ne bi rad slušal moža, ki se tako nesebično žrtvuje za pravo krščansko prosveto našega naroda? Priznati mu moramo popolnoma, kar piše na zadnjih platnicah: „Kdor pozná časopisje domače in drugih narodov, kdor se ozira na naše skromne razmere, on vé, da smo mnogo storili.“ — „A koliko je treba še storiti! Saj smo še le začeli.“ — Tako kliče nadalje.

Kaj hočemo torej mi storiti sedaj ob novem letu? Naročiti zopet „Dom in Svet“? — Več! — Priporočati ga, širiti ga med Slovenci, vlasti omikanimi, kolikor mogoče. Vzgojitelji, delujoči med narodom našim, kateregakoli stand: Vi gotovo želite narodu našem obstanka, napredka. Dobro torej! Navdušujte ga za ono, kar edine ostane večno, za resnico in za krepkost! In ker „Dom in Svet“ dela v leposlovju in znanstvu za isto resnico in krepkost in obeta delati še krepkeje v isti namen, dajte svojim v roke ta list; vedno in povsod ne morete Vi s svojo besedo goveriti in učiti. — „Dom in Svet“ Vas bode dobro podpiral, podpiral trajno. Ni več namenjen samo mladini, ampak omikanim Slovincem sploh. Zato pa ni škodljiv mladini, ampak nasprotno.

Kdo, vprašam, more še kaj imeti zoper „Dom in Svet“, ko na koncu g. vrednik govori tako odkritosrečno: „Ko bi imel vrednik čas in priliko, šel bi od narodnjaka do narodnjaka in ga stanovitno, nepremagljivo prosil, naj se odpové samrati, katero goji proti listu zaradi stanú vrednikovega, naj mu podá roko v spravo, da delamo vsi za pravi napredek naroda!“

Liga + 11.

Socijalne stvari.

Millionarjevo življenje. Dne 2. dec. je umrl v Nju-Yorku izredni bogatin Ze Guld, znan vsled svojih milijonov po celi Ameriki. Oče njegov je bil ubožen poljedelec; mladi sinko je kazal že začetkom malo veselja do težkega kmečkega dela, no gnuslo ga je po svetu. Mladostna leta niso bila posebno častna zanj; živel je namreč v marsičem ne lepo pred vsem je pa skušal naglo si pridobiti velikega premoženja. L. 1859 se je vteknol v železnice in tam jel tako zvito kupovati in prodajati papirje, da si je kmalu precej „prislužil“. Ta zaslužek ni bil vedno tak, da bi ne mogla sodnija blizu in tudi s 7. božjo zapovedjo sta si prišla večkrat navskriž. Tako je n. pr. Eri-železnica l. 1872 hotela Gulta zaplesti v pravdo in ga tožiti zaradi goljufije in še marsikaj družega. Guld pa si je vedel pomagati; plačal je kar kratko malo 9 milijonov dolarjev železniški družbi in bil je — varen. Krog l. 1868 in 1869 je po vsakovrstnih zvijačah dosegel, da je zlato, katerega se je obilo preje nakupil, doseglo ogromno svoto; zaslužil si je pri tej „kupčiji“ milijone; milijoni pa so ubožali. Orjaške dobičke je imel tudi z delnicami union-pacifik-železnice. Železnice, katere je vodil (bil je namreč predsednik union-pacifik in Misuri-pacifik-železnice), so 20.000 kil. dolge in kapital njihov se šteje na 650 mil. dolarjev. Pred nekaj leti so jeli dvomiti, je-li je v resnici Guld bogat in on je napravil kar brz razstavo — svojih vrednostnih papirjev, ki so bili nad 100 milijonov dolarjev vredni. Mož je imel tudi plačane časnike, ki so služili njegovim namenom. — Bogat je bil, ali je bil pa srečen? Kako je bilo z njegovo vestjo, o tem ne vemo, pač pa, da si je moral jako varovati življenje. Jako velikrat je bil napaden; srečno je ušel. Lansko leto so mu septembra meseca hoteli ukrasti — otroke; in od tedaj je otroke milijonarjeve vedno moral spremljati skrivni policaj. — In sedaj je mrtev, in kaj ima od vsega? — Navedeni primer nam pa zopet kaže, da je denar središče socijalnega vprašanja.

Trboveljska družba, ki ima rudnike v Hrastniku, Zagorju in Kočevju se nekam čuti v potrebi. Hoče namreč na posodo en milijon goldinarjev (seveda prioritatnega posojila). L. 1891 je imela čistega dobička 746.678 gld.; dividende je izplačevala po 9 gld. Obresti za novo posojilo bodo znašale krog 50.000—60.000 gl.; sato računijo dobička le 700.000 in potemtakem dividende po 8 gl. Sedaj ima delnica pri tem podjetju kurz blizu 160 gl.; vsekakor tedaj delničarji dobivajo bogate obresti. Tudi 8 gl. bi ne bilo premalo. Vendar pa židovski kapitalisti nekoliko avaré, naj se ne kupujejo delnice te družbe. — Opomniti nam je pa še, da stavi družba svoje največje nade v kočevski rudnik; z glavnim vodstvom državnih železnic je že sklenila pogodbo, da bo dajala vsako leto 100.000 ton.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

(Razdelitev obleke revnim šolarjem v redutni dvorani.) Včeraj ob 11. uri se je prav slovesno delila obleka revni šolski mladini v redutni dvorani. Navzoči so bili prevz. gospod knezoškof, voditelj deželne vlade g. baron Hein z gospo soprogo, ces. svetnik Murnik, in mnoge druge odlične gospode. Po primernem pozdravu gospoda A. Žumra razdelila se je obleka revnim šolarjem. Nad sto otrok, dekcev in dekle je bilo obdarovanih z obleko in drugimi darili. Po dovršeni razdelitvi se deklica zahvali v imenu obdarovancev za prejeti dar. Pred sklepom spregovoré tudi prevz. knezoškof, ter vzpodbujajo otroke, naj v hvaležnosti, pridnosti in pokorščini vsekdar posnemajo božje Dete; posebe se pa zahvalijo blagim gospem za njih skrb in trud, s katerim so oskrbele otrokom toliko lepih darov ter priporočajo tudi v prihodnje ubogo mladino v podporo. — Vsa čast gospejnemu odboru, posebe načelnici blag. gospej Murnikovi za to plemenito delo, katero že penarjajo dolgo vrsto let!

(Občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“.) Pri občnem zboru zveze slovenskih posojilnic zbralo se je dne 15. t. m. pod predsedništvom Mih. Vošnjaka 25 zastopnikov, ki so zastopali 23 posojilnic. — Iz poročila načelnikovega posnemamo, da je vseh slov. posojilnic še 58, ki so večinoma pri zvezi ter da bo treba posebnega pododbora „Zveze“ v Celoveu za koroške posojilnice. Nadzornik posojilnic g. P. Simon je v minulem letu pregledal 6 posojilnic ter

se ugodno izrazil v njih delovanju. — Kot nadzornika za kranjske in primorske posojilnice se nasvetujeta g. Endlicher in Lapajne. — Dalje je bil razgovor o porabi postave z dne 1. jun. 1889, ki daje posojilnicam nekake olajšave a v tem oziru stavljeni predlog g. Lapajne-ta se odkloni. — Glede ustanovitve „skupne denarne zadruge“ se je po daljšem razgovoru sklenilo, da se za sedaj opusti misel za osnovo „skupne denarne zadruge“.

(Novi „Primorski list“.) Novica, da se misli osnovati v Trstu nov v katoliškem duhu pisan slovenski list, vznemirila je zelo naše liberalce. „Slov. Narod“, „Edinost“, „Naša Sloga“ so se takoj očitno postavili proti nameravanemu novemu listu; nekateri izmed njih so pisali, da se bo s tem širil „bratomorni boj“ po Primorskem, drugi so se tolažili s tem, češ, da goriški nadškof ni dovolil izdajati takega lista v Gorici. V skrbéh za jedinstvo (!) med duhovščino so popraševali, kako da more tržaški škof dovoliti, kar goriški brani, ter ugibali; se li tržaški škof ne boji razpora med duhovščino, kakor se ga bajé boji goriški nadškof. — Temu nasproti izjavljamo prav iz zanesljivega vira, da je vse neresnično, kar so o tem pisali naši liberalni listi gledé goriškega prevz. knezonadškofa besed, s katerimi bi bil bajé odsvetoval izdajanje novega lista; nasproti se je še Prevršeni izrazil: da ni mogel zabraniti izdajanja novega lista v Gorici, ker o tem med njim in duhovniki ni bilo razgovora; ko bi se pa bilo gledé tega stavilo nanj vprašanje, bil bi početje pohvalil in po moči podpiral, kajti katoliški škof katoliškega lista nikdar ne bode zaviral. — To je resnica in vse blodenje gori omenjenih listov v tem oziru je izmišljeno. Naj bodo te besede našega prevršenega metropolita v spodbudo verno-mislečim Slovincem na Primorskem, da se tem iskreneje in krepkeje oklenejo novega „Primorskega lista“!

(„Laško nasilstvo.“) Iz Pomjana se nam poroča: dne 17. decembra 1892. Danes je bila uradno napovedana volitev župana in osem občinskih svetovalcev. Naši (20 na število) so bili vsi navzoči, italijanske stranke (njih deset) nobenega. — Volitev je tedaj vladni komisar, v. kr. okr. glavar iz Kopra, odredil za prihodnji petek (t. j. 23. t. m.) in ob enem naznanil vsakemu danes nenavzočemu postavno kazen 50 gld. in v slučaju, da takrat ne pridejo, zgubijo svoj glas. Prišli so sicer vsi, pa so ostali v krčmi. Tako hočejo na vsak način zaprečiti izvolitev slovenskega župana in slovenskega odbora v popolnoma slovensko govoreči občini. Vlada je takega ravnanja že menda sama sita. — V ponedeljek se začne občinske volitve v Kopru kjer sta dve stranki, ultral. in zmerno ital.

(Penarejeni desetaki) krožijo po Spodnjem Stajerskem. Pri sprejemanju takega denarja treba torej velike pozornosti.

(Slovenska umetelnost.) Iz Celovec z dne 16. decembra: Tukajšnji obrtniki so napravili i letos običajno „božično razstavo“ v obrtniški dvorani deželnega muzeja. Razstavili so tam svoje proizvode tudi nekateri tukajšnji umetniki. Med njimi zajema prvo mesto naš rojak, akademični podobar g. Vekoslav Progar. Nadpolni ta slovenski umetnik razstavil je petero studij, ki obračajo na-se občno pozornost razstavo obiskajočega občinstva. In to prav po pravici, kajti na prvi pogled ti kažejo te „studije“, da jih je ustvaril res umetnik. Posebno se občuduje dvoje deprsnihi podob, moška in ženska. Umotvor v pravem pomenu besede je dalje „žalujoči Job“. Mišna sta tudi razstavljena relief-podobni starišev g. umetnika. — Zelo laskavo izrekli so se o razstavljenih študijah tukajšnji listi. Tako pišejo „Freie Stimmen“ št. 149.: „Poleg profesorja Walda (ki je razstavil načrt za Funderjev spomenik) je obrnil vsaj za veliko občinstvo še „homo novus“ na polju plastične umetelnosti na-se občno pozornost ter zbudil za svoja dela več nego navadno zanimanje. Je to podobar Vek. Progar, ki je nedavno razstavil večji iz lesa izrezani oltar, delo, ki je kazalo pač v izvršitvi veliki trud in uprav natančno pridnost, ki pa v koncepciji in figuralnem lepšanju ni dalo spoznati prvotnega talenta, ki je nedvomno v tem podobarju. To pot pustil je gospod Progar krhki in v nekem oziru nehvaležni les na strani ter nas je iznenadil z nekaterimi študijami in podobami iz malca. Jedna teh studij predstavlja tožečega Joba. Postava je uprav umetniška in z anatomsko gotovostjo izdelana. Najboljše

delo tega izločnika je pa ženska podoba, ki menda ni portret, marveč izdelana brž ko ne po laških vzorcih. Že ta podoba priča o posebnem talentu, kajti ona kaže, da podobar zna svojim podobam udahniti rezko življenje. — Tako „Fr. St.“ — Mi pa g. umetniku čestitamo od srca nad tem tope-
nim lepim uspehom in želimo, da nam njegova umna roka ustvari še prav mnogo umotvorov, ki bodo v čast naši lepi domovini! Tega se smemo gotovo nadejati, da g. Progar vztraja na potu, ka-
tero je tako srečno nastopil, težje do vedno višjega smotra!

(Diarnisti mestnega urada v Gorici) so vložili prošnjo, naj bi jim zboljšali bedno plačo. Župan dr. Maurovich jim je zagotovil svojo pomoč.

(Imenovanja.) Blag. g. J. Devetak je ime-
novan avskultantom deželnega sodišča v Gorici. Njegov oče je svetovalec ravno istega sodišča in je bil več let v Ajdovščini sodnik. — Č. gosp. Ivan Marchesan, dozda kapelan v Ogleju, je ime-
novan vikarjem v Zagradu (Sagrado). Žal, da se ni še dozda zboljšalo zdravje preč. g. monsignoru Velišiču, arhiepiskopu v Ogleju. Bog ga ohrani ljudstvu, ki ga ljubi.

(„L'Eco del Litorale“) v Gorici poroča, da so našli v Ogleju krasne mozaike, ki presegajo vse do zdaj izkopane. Shranjeni so v oglejskem muzeju.

(Razkol na Slovenskem.) Zaduži „Amerikanski Slovenec“ se britko pritožuje nad bratovskim bojem, kateri se že več kakor leto dni bije na Kranjskem in po sorodnih slovenskih pokrajinah. — Brat — pravi se vzdiguje zoper brata, s poštenim in nepo-
štenim orožjem napada nasprotnik nasprotnika, laž, zvižajo, binavščino očita drug drugemu, najraje bi ga zadušil. Smrtni spev se poje narodu slovenskemu in kar je najhuje: narod ploska, raja in se krohoče, hiteč k svojemu poginu. — Po mnenju „Ameri-
kanskega Slovenca“ je vsega zla na Slovenskem kriv le samo razkol med katoliško in napredno stranko. Da imamo sedaj na Kranjskem Nemea Heina za deželnega predsednika, da se na Koroškem in na Štajerskem pritožbe slovenskih občin za slo-
vensko uradovanje prevzetno odbijajo, da so se v Ljubljani morale ustanoviti nemške ljudske šole, da bo na Dunaji v državnem zboru prišla na krnilo kmalu nemška liberalna stranka — vse to in še marsikaj drugega stavi „Amerikanski Slovenec“ ne-
kako v zvezo z razporom na Slovenskem. — Ame-
rikanski gospodje nam pač ne bodo zamerali, ako pravimo, da so vendar le preveč po ameriškansko popisali posledke našega razkola. Veliko bolj bi bili hvaležni, ko bi nam amerikanski bratje, katerim, kakor se iz tega članka vidi, še vedno tako gorko bije srce za nas starike Evropejce, podali nekaj nasvetov, kako naj bi se ta nesrečni razkol poravnal. Morda bi iz teh nasvetov vendar le spoznati zamogli, na kateri strani stoje naši Amerikanci — ali so na levi ali na desni ali pa morda na — nobeni.

(Društvo zasebnih slovenskih uradnikov.) Oso-
valni občni zbor je imel dne 8. t. m. prvo pose-
tovanje. Dopršila so se pravila te doposlala mi-
nisterstvu v potrdilo. — Želeti je društvu blagodejane-
ga delovanja.

Telegrami.

Celje, 19. decembra. Častni kanonik Josip Jeraj, župnik v Žalcu, umrl. Pogreb je ob 10. uri.

Mürzsteg, 19. decembra. Cesar se je včeraj s spremstvom semkaj pripeljal.

Koburg, 17. decembra. Vojvoda Edin-
burški prišel je semkaj s hčerjo, princesinjo Marijo in rumunskim prestolonaslednikom.

Kolonija, 18. decembra. „Volkszeitung“ poroča se iz Sofije, da se v kneževi palači vrše pogajanja, da bi se bolgarska narodna cerkev zjedini s katoliško. 120 poslancev je že za to pridobljenih.

Pariz, 18. decembra. Guvernér denar-
nega zavoda „Credit Foncier“ je izjavil, da hoče poskusiti rešiti panamski kanal, če mu dá vlada potrebna pooblastila.

Pariz, 19. decembra. Cottu še ni prišel, najbrž ga na meji primejo. Časopis „Parti national“ trdi, da ni nobenega imena po-
slancev in senatorjev v panamskih aktih, katere je preiskovalni sodnik Prinert pred-
ložil enketi.

Pariz, 19. decembra. Poslanec Arene pozval je prejšnjega policijskega načelnika Andreauxa na dvoboj.

Ferrieres, 19. decembra. Baron Alfonz Rothschild si je na lovu pri strelu poškodoval oko, toda ne nevarno.

Smrti so:

16. decembra. Ana Foreg, gostija 74 let, Križevniški trg 7, ostarelost. — Marija Alzman, kovačeva vdova, 73 let, Stari trg 19, marasmus.

Tuji.

16. decembra.

Pri **Maliču:** Müller in Wessell, trgovca, z Dunaja. — Steydlar in Schediwy, trgovca, iz Grada. — Ravnikar, in Župnek, vladni koncipijent, iz Logatec. — pl. Obereigner, logarski ravnatelj, s Snežnika. — Braudi, živinodržavnik, iz Zagreba. — Casper, trgovec, iz Kočevja.

Pri **Stonu:** pl. Malberg, zasebnik, in Weekher, z Du-
naja. — Pokorny, major v pok., iz Celja. — Golob in Glo-
bočnik iz Kranja. — dr. DeFranceschi iz Grada. — Jenčič, potovalec, iz Maribora. — Günther, potovalec, iz Gottesebaba. — Wertheimer, trgovec, iz Budimpešte.

Pri **avstrijskem caru:** Brenčič z Vrhnike. — Kropf, računski podčastnik, in Mlakar, mizar, iz Celja.

Pri **čuharskem dvoru:** Well iz Laazov.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 15. decembra 1892.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovec v prometu gld. 459.417.000 (+ 1.840.000)
Kovinski zaklad - 288.388.000 (- 117.000)
Listnica - 257.563.000 (- 911.000)
Lombard - 23.652.000 (+ 769.000)
Davka prosta bančna rezerva gld. 35.663.000 (- 535.000)

Tovarna cerkvene oprave

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,
tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,
Dunaj, VII, Zieglergasse 27.

Zastopnik: **Franz Brückner.**

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:
pluviali, dalmatie, velumi, stole, baldahini, bandera itd. itd.

pa tudi — 167.26—19

cela mašna obleka v najprilnejši obliki.

Cerkveni paramenti.

Dunajska borza.

Dne 19. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka 97 gld. 85 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka 97 45
Zlata renta 4%, davka prosta 116 15
Papirna renta 5%, davka prosta 100 45
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld. 978 —
Kreditne akcije, 160 gld. 316 10
London, 10 funtov strl. 120 10
Napoleonor (20 fr.) 9 57
Cesarski cekini 5 68
Nemških mark 100 59 05

Dne 17. decembra.

Ogerska zlata renta 4% 113 gld. 85 kr.
Ogerska papirna renta 5% 100 45
4% državne srečke l. 1854., 250 gld. 141 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld. 154 75
Državne srečke l. 1864., 100 gld. 187 50
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4% 96 50
Zastavna pisma 4% 100 50
Kreditne srečke, 100 gld. 193 75
St. Genois srečke, 40 gld. 67 —

Vremensko sporočilo.

Čas	Stanje	Vetar	Vreme	Močine
opazovanja	barometra	termometra	relativ. vlaž.	na 24 ur
7. u. jut.	747.8	-5.2	brezv.	megla
17.2. u. pop.	747.2	-2.6	sl. vzh.	jasno
9. u. zveč.	746.7	-4.8	brezv.	megla
7. u. jut.	746.0	-7.8	brezv.	megla
18.2. u. pop.	744.3	-1.2	sl. vzh.	jasno
9. u. zveč.	743.0	-4.6	brezv.	del. oblac.

rednja temperatura obeh dni -4.2° in -4.5°, oziroma za 2.7 in za 2.9° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dan 17. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hkti.	6 75	Špeh povožen, kkr.	62
Reč.	4 63	Surovo maslo.	82
Jedmen.	3 84	Jajce, jedno.	04
Oves.	2 54	Mleko, liter.	10
Ajda.	5 59	Goveje meso, kkr.	64
Proso.	4 40	Telečje	48
Koruz.	4 19	Svinjako	46
Krompir.	3 08	Koštrunovo	36
Leča.	12	Pisanece	49
Grab.	12	Golob	16
Pizol.	10	Seno, 100 kkr.	2 23
Maslo.	kkr.	Slama	2 05
Mast.	—	Drva trda, 4 kub. mtr.	7
Špeh svet.	—	meška	5

Zahvala.

Porodni bolezni in smrti naše nepo-
zabne matere, oziroma stare matere in tače

Fanny Wenzowsky

dobili smo po ustnem in pismenem potu od
blizu in daleč toliko dokazov najsrčnejšega
sočutja. Za to in za lepe darovane vence in
za spremstvo ljubljene pokojnice k zadnjemu
poitku, izrekamo vsem in slednjemu najiskre-
nejšo zahvalo.

V Zalogu, dne 19. decembra 1892.

582 (1)

Žalujoči ostali.

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 13.

Najnižje cene. Ugodni vpla-
čilni obroki se dovoljujejo.
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno, trajno
556 in cen. 30-4

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih
in dividendnih papirih, vaznih dogodkih na go-
spodarskem in finančnem polju, odločitelnih pojavih
na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno.
Celotna naročnina s portno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Dunajske komunalne promese

Žrebanje dne 2. januarja.
à gld. 3¹/₂ in 50 kr. kolek.
Glavni dobiček 200.000 gld. avstr. velj.
Kreditne promese à gld. 4¹/₂ in 50¹/₂ kr.
kolek.
Glavni dobiček 150.000 gld. av. v.
Obe rkupe le 8¹/₂ goldinarja.